

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝ Սաների գեղագիտական զարգացման գործում
<<Էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների արտադրական ֆաբրիկա>> ,
<<Տիկնիկային թատրոն >>: Դրանց դերը և նշանակությունը :

Հաստատություն՝ Ամենագետներ նախակրթարան

Դաստիարակ՝ Մելիքյան Էլեն

Ղեկավար՝ Ավետիսյան Ժաննա

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
1.Գեղագիտական զարգացման դերը և նշանակությունը.....	4
2.Խաղալիքի դերը և նշանակությունը երեխայի կյանքում	5
3.Էքսկուրսիայի դերը և նշանակությունը	
3.1<<Էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների արտադրական ֆաբրիկա>>.....	6-7
4.Տիկնիկային թատրոն	8-10
4.1 Տիկնիկային թատրոնի դերը.....	10
4.2 Տիկնիկային թատրոնի կարևորությունը.....	11-12
4.3 Տիկնիկը որպես խաղալիք.....	13-15
Եզրակացություն.....	16-17
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	18

Ներածություն

Մեր աշխատանքի ուսումնասիրության օբյեկտը նախադպրոցական տարիքի երեխան է, իսկ ուսումնասիրության առարկան նախադպրոցականի գեղագիտական զարգացումը : Աշխատանքի նպատակն է՝ ուսումնասիրել նախադպրոցականների գեղագիտական դաստիարակության առանձնահատկությունները <<Էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների արտադրական ֆաբրիկա>> , <<Տիկնիկային թատրոն >>: Դրանց դերը և նշանակությունը :

Նախակրթարանում իրականացվող մանկավարժական գործընթացում ծրագրավորված կազմակերպվում են բազմատեսակ պարապմունքներ՝

1. խաղ — պարապմունքներ

2. երաժշտական խաղ — պարապմունքներ,

3. պարապմունք — վիկտորինաներ

4. էքսկուրսիաներ

5. տոնահանդեսներ

6. ծեսեր և այլն:

Ի՞նչ խնդիրներ են լուծվում.

1. նյութի յուրացում

2. կարողությունների դրսևորում

3. խոսքի զարգացում

4. տարբեր կարողությունների դրսևորում, հղկում

5. մի շարք հմտությունների ձեռքբերում, մշակում (լեզվական, թատերական)

6. գրական — գեղարվեստական ճաշակի զարգացում

7. ինքնադրսևորում, ձեռքագատում բարոյյթներից

1. Գեղագիտական զարգացման դերը և նշանակությունը

Բարեկիրթ միջավայրը երեխայի գեղագիտական դաստիարակության հիմնական պայմանն է և միջոցը: Գեղագիտական դաստիարակության հիմնական միջոցը երեխայի մշտական հաղորդակցումն է արտաքին միջավայրի և կենցաղի գեղագիտական կողմերի հետ: Ամենօրյա շփումը գեղեցիկի հետ նպաստում է երեխայի կողմից գեղեցիկի ընկալմանը, գեղեցիկի կառուցմանը, ստեղծմանը և ի վերջո՝ գեղեցիկ միջավայրում ապրելու ցանկությանը, պահանջմունքի զարգացմանը: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների գեղագիտական դաստիարակությունը երեխաների կյանքի կազմակերպումն է ընտանիքի և նախադպրոցական ուսումնական հաստատության շրջանակներում, որը նպաստում է գեղեցկության մասին երեխայի գիտելիքների և պատկերացումների ձևավորմանը, գեղեցկությունը շրջապատող ամեն ինչում տեսնելու ունակության զարգացմանը:

Այս աշխատանքները նպաստում են՝

1. երեխայի բառապաշարի հարստացմանը
2. մտածողության ձևավորմանը
3. երևակայության զարգացմանը
4. ինքնուրույն աշխատելու ունակության ձևավորմանը
5. բավարարվում է նրա ինքնահաստատման – ինքնադրսևորման պահանջը
6. ձեռք է բերվում խմբով աշխատելու, ինքնակազմակերպման հմտություններ
7. զարգանում է գեղարվեստական ճաշակը (նկարչություն, ձեռարվեստ, երաժշտություն և այլն)
8. ավելի մոտիկից ճանաչելու իրենց դաստիարակներին, տատիկներին, պապիկներին, ծնողներին, հարազատներին:

Երեխայի գեղագիտական դաստիարակության մեջ թատրոնն ունի կախարդական ազդեցություն. այն կարողանում է երջանկացնել մարդկանց: Այն երեխաների հոգիները կարողանում է լցնել դրական հույզերով, դաստիարակել բարի ոգով, չէ՞ որ թատրոններում ներկայացումների ժամանակ միշտ հաղթում է բարին: Թատրոնով հատկապես տպավորվում են նախադպրոցական տարիքի երեխաները: Նրանք ամբողջովին տրվում են զգացմունքներին՝ փորձելով նմանվել բարի հերոսին կամ հերոսուհուն: Թատրոնն օգնում է նաև զարգացնել երեխայի բառապաշարը: Երեխան, տեսնելով բեմում տիրող բազմաշերտ մթնոլորտը, փորձում է վերարտադրել ու հնարավորինս պատկերավոր ներկայացնել իր մտերիմներին:

3. Էքսկուրսիայի դերը և նշանակությունը

<<Էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների արտադրական ֆաբրիկա>>

Էքսկուրսիայի դերը երեխայի անհատականության զարգացման

գործում: Կրթության և դաստիարակության ձևերի և մեթոդների շարքում, եթե բացում եք որևէ կրթական ծրագիր կամ մեթոդական առաջարկություն, անկախ նրանից, թե որ առարկայից և ինչ տարիքից, ապա շատ դեպքերում առաջին տեղում էքսկուրսիան է: Ճիշտ կազմակերպված և անցկացված էքսկուրսիան ինքնին և՛ ախտորոշման, և՛ կրթության այնպիսի կախարդական միջոց է, որի օգնությամբ դուք կարող եք շատ լավ դիտարկել և շտկել երեխաների վարքի խնդիրները, որոնք միշտ չէ, որ տեսանելի են սովորական պարապմունքների ժամանակ: Սա հիանալի պատճառ է մասնակիցների դիտարկման մեթոդը կիրառելու համար: Շրջայցի ընթացքում տեսանելի են յուրաքանչյուր երեխայի և ամբողջ մանկական թիմի առանձնահատկությունները: Արդեն նախադպրոցական տարիքում երեխաներին պետք է տանել արդյունաբերական էքսկուրսիաների: Որքան շուտ ձևավորենք երեխայի հետաքրքրությունը տարբեր մասնագիտությունների նկատմամբ, հարգանք գործարանի աշխատողների աշխատանքի, տարբեր այլ հաստատությունների նկատմամբ, այնքան մեծ է հավանականությունը, որ հիմնական կրթությունն ավարտելուց հետո երեխան իր համար ընտրի աշխատանքային մասնագիտություն: Այսպիսով, արտադրական էքսկուրսիայի ընթացքում, օրինակ խաղալիքների գործարանում երեխաները կարող են հիշել գործարանի աշխատողների մասնագիտությունների անունները նշելով՝ թե նրանցից ,որն է նպաստում տիկնիկների ստեղծմանը: Այսպիսով լուծվում է մասնագիտական կողմնորոշման խնդիրը: Տիկնիկ պատրաստելը շատ բարդ գործընթաց է: Որպեսզի տիկնիկը ուրախություն պատճառի երեխային, այս ուրախության ստեղծմանը մասնակցում են 95 մասնագիտությունների տեր մարդիկ՝ նկարիչներ, դիզայներներ, քիմիկոսներ, ձուլարանագործներ, մամուլ աշխատողներ, դերձակուհիներ, նկարիչներ, լաբեր, դեկորատորներ, հավաքողներ, փաթեթավորողներ... Արտադրական էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների գործարան կարևոր է ոչ միայն կարիերայի ուղղորդման, այլև հուզական առումով գործարան այցելելու ընթացքում երեխաների մոտ ձևավորվում է կարեկցանք, գեղեցկության զգացում, հարգանք այն մարդկանց աշխատանքի նկատմամբ, ովքեր ստեղծում են գեղեցիկ, պայծառ,

բարձրորակ արտադրանք : Բացի երեխայի համար անհրաժեշտ նման հասկությունների ձևավորումից և զարգացումից, խաղալիքների գործարան էքսկուրսիան նաև մեր կյանքում դրականի օրինակ է, այն իրականում հանդիպում է գեղեցկության և բարության հետ: Գործարանն ինքնին արդեն կախարդական վայր է: Օրական հավաքման գծից դուրս են գալիս մոտ երեք հազար տիկնիկ 40-50 անուններով: Երեխայի կողմից մեծահասակի օգնությամբ պատրաստված խաղալիքը ոչ միայն աշխատանքի արդյունք է, այլև նրա անհատականության ստեղծագործական արտահայտությունը: Այն զարգացնում է ձեռքերի նուրբ շարժիչ հմտությունները, որն անմիջականորեն ազդում է ուղեղի ձևավորման և երեխայի բանավոր խոսքի զարգացման վրա, ինչպես նաև զարգացնում է համատություն, աշխատասիրություն և համբերություն, որոնք անհրաժեշտ հասկություններ են հաջող ուսման համար:

Ակնկալվող արդյունքը՝

- Երեխաները պետք է ծանոթանան խաղալիքների պատրաստման նյութերին ու գործիքներին, զարգացնեն դրանց գործնական կիրառման հմտություններն ու կարողությունները.
- Երեխաները ձեռք կբերեն տարբեր նյութերից խաղալիքներ պատրաստելու նախնական հմտություններ.
- Երեխաների կողմից իրենց գործունեության արդյունքների օգտագործումը

4 . Տիկնիկային թատրոն

Տիկնիկային թատրոն - թատերական ներկայացման հատուկ տեսակ, որտեղ դերասանների փոխարեն (կամ դերասանների հետ միասին) հանդես են գալիս տիկնիկները: Տիկնիկային թատրոնի ակունքները հեթանոսական ծեսերի մեջ են, աստվածների նյութականացված խորհրդանիշներով խաղերը, Թատրոնը միանշանակ կախարդանք է: Մանկական թատրոնը կրկնակի կախարդանք է. Հիշիր, թե ինչ զգացողություններ ունեիր, երբ դեռ շատ փոքր ժամանակ հայտնվեցիր լույսերով, վառ զարդարանքներով, բարի ու չար հերոսներով, հեքիաթային երաժշտությամբ դահլիճում... Այստեղ դու ուրախացար, վախեցար, զվարճացար, զարմացար: Հոգին լցվեց այդ տպավորություններով, այդ զգացողություններով, այդ հեքիաթով, որը, մեկ անգամ տեսնելով, երբեք չես մոռանա: Գտնվելով թատրոնում՝ երեխան ամբողջովին տարրալուծվում է բեմում կատարվողի մեջ, նա անկեղծորեն հավատում է ամեն ինչի, կարեկցում է դրական կերպարներին, սովորում է ճիշտ ընդունել բացասական կերպարների գործողությունները: Թատրոնը նպաստում է երեխայի համակողմանի զարգացմանը, նա տիրապետում է նրա համար անսովոր վարքի օրինաչափություններին, որոնք անձնավորում են բնության ուժերը: Պայծառ դիզայն, հետաքրքիր պատկերներ, հարմար երաժշտություն և հետաքրքրաշարժ սյուժե. ահա թե ինչ է գրավում տիկնիկային թատրոնը երեխայի ուշադրությունը՝ ապշեցնելով երեխաների երևակայությունը: Մանկությունը մարդու զարգացման կարևորագույն փուլերից է: Կյանքի հենց այս շրջանում անփոխարինելի է թատրոնի դերը: Այսօր երեխաներին մատուցվում է ժամանցի ու գիտելիքի մեծ տեսականի՝ արվեստ, սպորտ, համակարգչային խաղեր, զանազան զվարճանքեր և այլն: Թատրոնն ունի կախարդական ազդեցություն. այն կարողանում է երջանկացնել մարդկանց: Այն երեխաների հոգիները կարողանում է լցնել դրական հույզերով, դաստիարակել բարի ոգով, չէ՞ որ թատրոններում ներկայացումների ժամանակ միշտ հաղթում է բարին: Թատրոնով հատկապես տպավորվում են նախադպրոցական տարիքի երեխաները: Նրանք ամբողջովին տրվում են զգացմունքներին՝ փորձելով նմանվել բարի

հերոսին կամ հերոսուհուն: Թատրոնն օգնում է նաև զարգացնել երեխայի բառապաշարը: Երեխան, տեսնելով բեմում տիրող բազմաշերտ մթնոլորտը, փորձում է վերարտադրել ու հնարավորինս պատկերավոր ներկայացնել իր մտերիմներին:

Տիկնիկային ներկայացումները բոլոր տարիքի երեխաների

սիրելի ժամանցն են, դրանք վառ ու անմոռանալի տպավորություններ են հաղորդում երեխաներին: Եվ դա զարմանալի չէ, քանի որ մանկական տիկնիկային թատրոնը հնարավորություն է այցելելու հեքիաթների ու մոգության աշխարհ, որտեղ ամեն բոլոր հրաշքներ են տեղի ունենում: Երեխաների աչքի առաջ մանկությունից ծանոթ տիկնիկները սկսում են խոսել ու շարժվել, երգել ու պարել: Այս տեսարանի անսովորությունը գրավում է երեխաներին, նրանք խանդավառությամբ հետևում են վերակենդանացած տիկնիկներին և նրանց արկածներին, որոնք ծավալվում են բեմում: Եվ այդ դրական էմոցիաները, որ տալիս են տիկնիկային ներկայացումները, այլ տեղ հնարավոր չէ ստանալ: Մակայն մանկական տիկնիկային թատրոնը միայն ժամանց չէ, այն ունի դաստիարակչական և զարգացնող մեծ արժեք: Ներկայացումներին հաճախելը երեխային ծանոթացնում է հոգևոր արժեքների հետ և զարգացնում էմոցիոնալ ոլորտը: Տիկնիկային ներկայացման ընթացքում երեխաները սովորում են հասկանալ, թե ինչպես կարելի է տարբերել բարին և ինչ դիմակների տակ կարող է թաքնվել չարը: Տիկնիկային հերոսները երեխայի հոգում վառ զգացմունքային արձագանք են առաջացնում, նրանք երեխաներին ցույց են տալիս բարեկամության, արձագանքելու, բարության, քաջության, աշխատասիրության օրինակներ: Այն, ինչ նրանք տեսնում են տիկնիկային թատրոնում, ստիպում է երեխաներին զգալ իրենց տպավորություններն ու փորձառությունները կիսելու անհրաժեշտությունը: Նրանք ընկերներին ու ծնողներին վերապատմում են առանձին դրվագներ, կիսվում նրանց հետ իրենց զգացմունքներով ու հույզերով: Սա զարգացնում է համահունչ խոսք և երեխայի մեջ սերմանում երկխոսությունները մենախոսական ձևով փոխանցելու հմտություններ: Երեխան ազատվում է, դառնում շփվող, ավելի ակտիվ: Նրա մտահորիզոնը մեծապես ընդլայնվում է, իսկ բառապաշարը՝ հարստացված: Թատերական ներկայացումների դիտումը երեխաներին տալիս է հասկանալ, թե ինչպես վարվել խնդրահարույց իրավիճակներում: Այն, ինչ կատարվում է բեմում, օգնում է գտնել բազմաթիվ հարցերի պատասխաններ և լուծել ներքին կոնֆլիկտները: Փոքր երեխաները նույնանում են իրենց սիրելի հերոսների հետ, նրանք դառնում են օրինակելի նրանց

համար: Իսկ բացասական կերպարները ստիպում են քեզ տարբերվել նրանցից: Ժամանակակից տիկնիկային ներկայացումները առավել հաճախ անցկացվում են ինտերակտիվ ձևով: Տիկնիկները երեխաների հետ խոսում են բեմից և նրանց ներգրավում գործողությունների մեջ, ինչը թույլ է տալիս երեխաներին զգալ, որ իրենք թատերական ներկայացման մասն են: Նման ակտիվ մասնակցությունը տեղի ունեցողին առաջացնում է վառ դրական հույզեր երեխաների մոտ, ուժեղացնում է հիացմունքը կատարման նկատմամբ, զարգացնում է ֆանտազիա և ստեղծագործ երևակայություն:

Թատրոնը երեխաների համար արվեստի

ամենաժողովրդավարական և մատչելի ձևերից մեկն է, որը թույլ է տալիս զարգացնել նախադպրոցական տարիքի երեխաների խոսքի հուզականությունն ու արտահայտիչությունը, նպաստելով ակտիվ լսողության զարգացմանը, տեսածի մասին սեփական տպավորություններով կիսվելու կարողությանը: Երեխայի ամբողջ կյանքը լի է խաղով, յուրաքանչյուր երեխա ցանկանում է իր դերն ունենալ դրանում: Այս բոլոր հատկությունները անհրաժեշտ են տեսողական խնդիրներ ունեցող նախադպրոցականներին հաջող սոցիալականացման, ուրիշների հետ հարաբերություններ կառուցելու ունակության համար, և դա, իր հերթին, պահանջում է անհատի ստեղծագործական գործունեություն: Որտեղ և ինչպես է ծնվում հեքիաթը: Ինչպիսի՞ կախարդներ են աշխատում տիկնիկների ստեղծման վրա: Ինչպե՞ս է սկսվում տիկնիկային թատրոնի խորհրդավոր աշխարհը: Քանի՞ հարց կարող է ունենալ փոքր հեռուստադիտողը, և ո՞վ կպատասխանի դրանց: Տիկնիկային թատրոնը բարձրացնում է գաղտնիության շղարշը և հայացք է առաջարկում այս կախարդական աշխարհին: Թատրոնում երեխաները սովորում են ճիշտ հագնվել, վարվել, զգացմունքներ արտահայտել, սովորել կարգապահություն և ինքնատիրապետում: Այս հիմքի վրա ապագայում կյուրացվեն այլ կանոններ ու նորմեր: Թատրոնը սովորեցնում է հասկանալ մարդկանց, արտահայտել սեփական զգացմունքները: Ուրիշների հետ ներդաշնակ ապրելու համար դուք պետք է կարողանաք հասկանալ ինքներդ ձեզ:

4.1 Տիկնիկային թատրոնի կարևորությունը

Տիկնիկային թատրոնը երեխայի համար ավելին է քան պարզապես ժամանցային խաղը: Փոքրիկի զարգացման և ձևավորման մեջ այն մեծ նշանակություն ունի: Բեմադրությունները զարգացնում են երեխայի խոսքը և մտածողությունը: Երեխան սովորում է շարադրել մտքերն ու անկաշկանդ արտահայտվել, ինչպես նաև փոքրիկին նախապատրաստում է կոմունիկացիայի: Սա երեխայի համար ինքնարտահայտվելու հինաավի միջոց է, երբ երեխան հանգիստ կարող է դուրս բերել էմոցիաները, ազատվել կոմպլեքսներից և ազատ լինել իր շարժումներում, ինչն էլ կարևոր է անձի ձևավորման գործում: Եվ վերջապես, տիկնիկայինը զարգացնում է նաև երեխայի մոտորիկան:

4.2 Տիկնիկային թատրոնի դերը

Տիկնիկային թատրոն ցանկալի է ունենալ այնտեղ, որտեղ երեխա կա՝ դպրոցում, մանկապարտեզում, տանը, ամառային ճամբարում, մանկական հիվանդանոցում և այլն: Փոքրիկ մարիոնետները, որոնք կարելի է հագցնել երեխայի մատիկներին կամ ձեռքերին, հետաքրքիր կդարձնեն երեխայի ժամանակը, օրինակ, ավտոմեքենայի մեջ, բժշկի սպասասարահում և այլն: Տիկնիկային թատրոնով զբաղվելիս երեխայի մոտ զարգանում են երևակայությունը, հիշողությունը, տրամաբանությունը: Տիկնիկային թատրոնը լավ ազդեցություն է թողնում երեխայի հուզական մթնոլորտի զարգացման վրա, «լիցքավորում» է երեխային ուրախությամբ, դրական հույզերով: Մասնակցելով բեմականացված խաղերին՝ երեխաները ծանոթանում են շրջակա աշխարհի հետ: Երեխաները սիրում են խաղալ հատկապես հասակակիցների հետ: Խաղը նրանց համար լուրջ, բայց միաժամանակ զվարճալի զբաղմունք է: Ծնողները միշտ հիացմունքով են հետևում, թե ինչպես են երեխաները տանը կամ մանկապարտեզում իրենց սիրելի տիկնիկի անունից խոսում:

Երեխաներին իրենց առաջին տիկնիկային ներկայացումը կարելի է ցուցադրել դեռևս շատ փոքր հասակից. 6-7 ամսականից արդեն կարելի է նրա համար իսկական ներկայացում կազմակերպել: Այսպես, բռնում էք փոքրիկի ամենասիրելի խաղալիքը եւ նրա անունից երգ երգում ու զրուցում երեխայի հետ:

Երեխան «բաց» է երևակայական աշխարհի ու երևակայան իրավիճակների համար: Նա ուշադրություն չի դարձնում Ձեր ձեռքերին, այլ տեսնում է այն պատմությունը, որը տեղի է ունենում իր առաջ, անհանգստանում է հերոսների համար:

Սկսած 2.5 տարեկանից՝ երեխաների հետ տանն եղած խաղալիքներով կարելի է բնականացնել ամենապարզ հեքիաթները: Բացի այդ, կարելի է տանը, մանկապարտեզում պատրաստել տարբեր հեքիաթների հերոսներ՝ ձեռնոց տիկնիկներ: Սկզբում երեխան «տեսնում» է փոքրիկ ներկայացում ձեր ձեռքերում, ապա ինքն էլ է ցանկություն հայտնում

խաղալիքը վերցնել իր ձեռքը և խոսել նրա անունից: Շատ կարևոր է խաղի ժամանակ երեխային դիմել ու նրան ներքաշել գործողությունների մեջ: Եթե Ձեր ձեռքերում այդ ներկայացումները բավականին տպավորիչ ու վարակիչ են, ապա 3-4 տարեկանում արդեն երեխան ինքնուրույն ակտիվորեն կխաղա դերասան-խաղալիքների հետ:

4.3 ՏԻԿՆԻԿԸ ՈՐՊԵՍ ԽԱՂԱԼԻՔ

Տիկնիկը (տիկին, պուպրիկ, խամաճիկ, խոճիկ և այլն), մարդու կերպարանքով իր է, որը պատրաստվում է տարբեր նյութերից (փայտ, մետաղ, գործվածք, բուրդ, թել, խմոր և այլն): Տիկնիկները հիմնականում լինում են ծիսական, թատերական և մանկական: Ծիսական տիկնիկի առաջացումը կապված է ծիսակատարությունների հետ. դրանք ստեղծվել են հավատալիքային, կրոնական և առասպելական տարբեր կերպարների պատկերներով, օգտագործվել են հմայելու, կախարդելու նպատակով, կատարել պահապանի դեր: Ծիսական տիկնիկների որոշ մասը կիրառվելով ներկայացումներում, փոխակերպվել են թատերական կերպարի, սկզբնավորելով տիկնիկային թատրոնը: Մանկական խաղատիկնիկները ծիսական ու թատերական տիկնիկների փոխակերպված վերապրուկային ձևերն են, որոնք, ժամանակի

ընթացքում կորցնելով կամ պահպանելով իրենց ծիսական դերը, միաժամանակ երեխաների համար ծառայում են նաև որպես զբաղմունքի և ժամանցի առարկա՝ կատարելով դաստիարակչական դեր:

Տիկնիկը նպաստում է երեխայի սոցիալականացման գործընթացին: Օրինակ, աղջիկ երեխայի մեջ տիկնիկն արթնացնում է ծնողական բնագոյ: Երեխաները տիկնիկի վրա են պրոյեկտում իրենց վրա կիրառվող մեթոդները: Այդ իսկ պատճառով տիկնիկները, որոնց հետ իրենց նույնացնում են երեխաները, հոգեթերապևտիկ մեծ նշանակություն ունեն: Երեխաները շնչավորում են տիկնիկին և իրենց զգացմունքները կիսում նրա հետ, պատմում նրան իրենց դժվարությունների մասին: Երեխան նաև տիկնիկի հետ կարող է վերաբերվել այնպես, ինչպես կուզե նար, որ իր հետ վերաբերվեին: Քանի որ խաղալիքները գոյություն ունեցող առարկաների կրկնօրինակներն են, որոնք օգնում են երեխաներին շփվելու, ճանաչելու իրական առարկաների ֆունկցիոնալ նշանակությունը, դրանով իսկ հոգեբանորեն ապահովում են երեխայի անարգել մուտքը իրական առարկաների աշխարհ:

Մանկան թատրոնը արվեստի ճյուղ է, որտեղ արտահայտման հիմնական միջոցը երեխա-դերասանն է: Որպես դերասան կարող է հանդես գալ ինչպես երեխան, այնպես էլ տիկնիկը, կամ էլ ինչ-որ առարկա, որին դեկավարում է երեխան: Թատրոնը համարվում է ամենաազդեցիկ գործիքը, որով կարելի է ներգործել երեխայի վրա, քանի որ նա խաղալով հրաժեշտ է տալիս, ձեռքագատվում է իր բարդություններից, անորոշությունից, ձեռք բերելով շփման կարողությունն երեւ հմտություններ:

Դերասան-երեխաները խաղ-ցուցադրությունով իրենց զգում են հասարակության լիիրավ անդամ՝ կատարելով շատ կարեւոր գործ: Երեխաների մոտ արթնանում է պատասխանատվության և պարտաճանաչության զգացում՝ ցուցաբերելով գործին լուրջ վերաբերմունք: Փորձերի ընթացքում երեխաների մոտ ձևավորվում է փոխզիջման և փոխըմբռնման հատկանիշներ: Փոքրիկ դերասանները սովորում են հստակ արտաբերել բառերը, կառավարել իրենց ձայնը, խոսքի տեմպը, յուրաքանչյուր դերին տալիս են

բնավորությանը բնորոշ ձայն: Ձարգանում է փոքրիկ դերասանների երաժշտական տակտը, ռիթմը, ծանոթանում են երաժշտական ժանրերի հետ:

Ներկայացման միջոցով երեխաները հարստացնում են իրենց տպավորությունները, առաջանում են դրական հույզեր: Դերասան-

երեխան սովորում է ժեստերը, մարմնի լեզուն, օրինակ, որպեսզի ցույց տա նապաստակի ուրախությունը, նա թռչկոտում է, վախի ժամանակ դողացնում է և այլն:

Երեխաների մոտ զարգանում է կոլեկտիվում աշխատելու ունակությունը եւ դրսևորվում է համբերատարություն՝ կոլեկտիվի անդամների նկատմամբ:

Թատրոնը երեխաների մեջ դաստիարակում է բարոյական եւ գեղագիտական հատկանիշներ, ընդլայնվում է երեխաների ճանաչողական աշխարհընկալումը:

Ներկայացում դիտելը նպաստում է երեխաների համակողմանի զարգացմանը.

- Երեխայի ստեղծագործական երևակայության զարգացում
- Բանավոր խոսքի զարգացում
- Ինքնարտահայտվելու կարողության զարգացում
- Ազատ եւ անկաշականդ շփում հասակակիցների և մեծերի հետ
- Նախաձեռնելու, համախմբված աշխատելու հմտությունների

ձեռքբերում

- Աշխատասիրության, պատասխանատվության, ուշադրության դրսևորում
- Գեղագիտական ճաշակի զարգացում
- Տեսածի, լսածի վերաբերյալ խոսելու կարողություն
- Իրավիճակը շտկելու կարողություն
- Բարոյթներից ազատագրում

Թատրոնն ունի նաև բուժիչ հատկություն: Այսօր տիկնիկային թատրոնը , որպես հոգեթերապիայի մեթոդ , օգտագործվում է շատ երկրներում: Տարբեր դիմակների, դերերի կրումը բարենպաստ ազդեցություն է ունենում մանկական հոգեբանության վրա: Այսօր մանկական թատրոնը բազմազան է՝ տիկնիկային թատրոն, սեղանային, ֆլանելային, սովերային, թատրոն ավստենների վրա և այլն:

Վերջիններս կարող են կազմակերպված լինել և՛ որպես բեմականացում, և՛ որպես խաղային ու իրական բովանդակություն ունեցող գործնական իրավիճակ: Երեխաները հաճույքով ձեռնամուխ են լինում խնդրի լուծմանը: Նման խաղային իրավիճակները երեխաներին մղում են խնդրի ճիշտ լուծման որոնումների: Երեխաների կողմից վերապրած հույզերը, իրական խաղային և պայմանական իրավիճակները, որոնք առաջանում են դաստիարակի նախաձեռնությամբ կամ տարերայնորեն , հարստացնում են նախադպրոցականի հուզաշխարհը, բացում նոր հնարավորություններ ինքնաարտահայտման և համագործակցության համար:

Եզրակացություն

Մասնագիտական գրականության ուսումնասիրության արդյունքում ներկայացնում են հետևյալ եզրահանգումները՝

- Գեղագիտական դաստիարակությունը հարկավոր է ձևավորել վաղ մանկությունից
- Էքսկուրսիաները բացառիկ կարևոր նշանակություն ունեն նաև դաստիարակչական տեսակետից: Երեխայի մեջ էքսկուրսիաները զարգացնում են ուշադրությունը ու դիտողունակությունը, մշակում են գիտակցական կարգապահությունը ու կազմակերպվածությունը:
- Էքսկուրսիան ինքնին և՛ ախտորոշման, և՛ կրթության այնպիսի կախարդական միջոց է, որի օգնությամբ մենք կարող ենք շատ լավ դիտարկել և շտկել երեխաների վարքի խնդիրները, որոնք միշտ չէ, որ տեսանելի են սովորական պարապմունքների ժամանակ
- Երեխայի գեղագիտական դաստիարակության մեջ թատրոնն ունի կախարդական ազդեցություն. այն կարողանում է երջանկացնել մարդկանց: Թատրոնով հատկապես տպավորվում են նախադպրոցական տարիքի երեխաները: Նրանք ամբողջովին տրվում են զգացմունքներին՝ փորձելով նմանվել բարի հերոսին կամ հերոսուհուն: Այսպիսով թատրոնն օգնում է նաև զարգացնել երեխայի բառապաշարը:

Էքսկուրսիա դեպի խաղալիքների ֆաբրիկա նպաստում են՝

- երեխաները ծանոթանում են խաղալիքների պատրաստման նյութերին ու գործիքներին, զարգացնում են դրանց գործնական կիրառման հմտություններն ու կարողությունները.
- երեխաները ձեռք են բերում տարբեր նյութերից խաղալիքներ պատրաստելու նախնական հմտություններ.
- երեխաների կողմից իրենց գործունեության արդյունքների օգտագործումը

Տիկնիկային ներկայացման ընթացքում երեխաները սովորում են՝

- հասկանալ, թե ինչպես կարելի է տարբերել բարին և ինչ դիմակների տակ կարող է թաքնվել չարը
- Տիկնիկային հերոսները երեխայի հոգում վառ զգացմունքային արձագանք են առաջացնում, նրանք երեխաներին ցույց են տալիս բարեկամության, արձագանքելու, բարության, քաջության, աշխատասիրության օրինակներ:

Այս աշխատանքները նպաստում են՝

1. Երեխայի բառապաշարի հարստացմանը

2. մտածողության ձևավորմանը

3. երևակայության զարգացմանը

4. ինքնուրույն աշխատելու ունակության ձևավորմանը

5. բավարարվում է նրա ինքնահաստատման – ինքնադրսևորման պահանջը

6. ձեռք է բերվում խմբով աշխատելու, ինքնակազմակերպման հմտություններ

7. զարգանում է գեղարվեստական ճաշակը

Այսպիսով գեղագիտական զարգացման մեջ շատ կարևոր դեր է խաղում էքսկուրսիաները :

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Ջանի Ռոդարի «Ստեղծագործական երևակայության քերականություն», 1973
2. Д.Б. Эльконин <<Психология игри>>, 1999
3. Կրավչենկո Ս. Վ. «Մոցիլոգիայի հիմունքներ», Երևան 2004
4. <http://www.dpir.mskh.am>
5. <http://www.argisdi.am>
6. <http://www.mineconomy.am>
7. <http://www.hy.wikipedia.org>
8. <http://ext.spb.ru/2011-03-29-09-03-14/89-preschool/3889-2013-11-10-12-15-39.html>
9. <https://krtahartak.am>
10. <https://www.maam.ru/detskijasad/proekt-fabrika-igrushki.html>
11. Նախաշավիկ 2015 Յ

